

vysvítá, že rozsudek byl doručen onomu výboru k rukoum Dra Ludvíka H-a již dne 12. března 1926. Ježto však podle zprávy policejního ředitelství zástupcem výboru čsl. strany socialistické je poslanec František L. a ježto plná moc k právnímu zastupování Dru H-ovi udělena byla výborem teprve dne 22. března 1926, dlužno původní doručení rozsudku Dru H-ovi pokládati za nezákonné a neplatné a lhůtu k opovědi a provedení zmáteční stížnosti následkem toho počítati teprve od 22. března 1926, kdy rozsudek doručen byl znovu správně zástupci výkonného výboru Františku L-ovi. Zmateční stížnost byla ohlášena a provedena dne 24. března 1926, tedy včas. Naproti tomu nelze výboru přiznati právo, podati zmáteční stížnost v souzeném případě vůbec. Legitimaci k podání tohoto opravného prostředku stěžovatel buduje patrně na předpokladě, že byla i jemu uložena povinnost, uveřejniti bezplatně v periodickém tiskopisu »M. S.« rozsudek s důvody. Předpoklad ten je však mylný, neboť rozsudkem byla t o l i k o o b ž a l o v a n é m u uložena povinnost, by uveřejnil bezplatně rozsudek v periodickém časopisu »M. S.« způsobem v § 16 tiskové novely uvedeným. Aniž by bylo třeba zabývati se již na tomto místě správností tohoto výroku, je nade vši pochybnost patrné, že povinnost k bezplatnému uveřejnění rozsudku podle § 14 odst. prvý tiskové novely výkonnému výboru uložena nebyla; ze zákona též nevysvítá, že by snad stěžovatel vzhledem na onen výrok rozsudkový měl již ex lege povinnost k bezplatnému uveřejnění rozsudku, byť i uložena byla (zda právem či neprávem, budiž při tom ponecháno stranou) odpovědnému redaktoru; při tomto znění rozsudku jest i naprosto vyloučeno, by výkonný výbor byl prostředky § 20 tiskové novely donucován, uveřejniti rozsudek v periodickém tiskopisu »M. S.«, a nemůže proto vyvozovati oprávnění ke zmáteční stížnosti z okolnosti, že prý mu byla rozsudkem uložena nějaká povinnost, ježto se ve skutečnosti tak vůbec nestalo. Bylo proto tuto zmáteční stížnost, ježto byla podána osobou, které právo zmáteční stížnosti nepřisluší, podle § 1 čís. 1 a § 4 čís. 1 novely k trestnímu řádu již v zasedání neveřejném zavrhnouti.

Čís. 2576.

Spácháním nového deliktu nepozbývá pachatel výhody promlčení naprosto a pro vždy. Zpětilost jeho má toliko ten účinek, že dosavadní jeho dobré chování, netrvalo-li již celou promlčecí dobu, pozbývá významu a že se musí osvědčiti po celou dobu k promlčení určenou, počítajíc od doby, kdy se onoho nového deliktu dopustil.

Ku přerušení promlčení nestačí jakýkoliv úkon druhé věty § 531 tr. zák. proti pachateli, nýbrž jest třeba, by předmětem vyšetřování byl skutek, o jehož promlčení jde.

Při souběhu trestných činů řídí se promlčecí doba podle onoho, na nějž jest v zákoně stanoven největší trest, po případě vedlejší trest na penězích, bez ohledu na to, že použitá trestní sazba nestanoví onoho vedlejšího trestu.

Přechin § 14 čís. 5 zákona na ochranu republiky promlčuje v jednom roce, i když vzhledem k souběhu s jinými delikty jest uložiti trest podle § 493 tr. zák.

(Rozh. ze dne 7. prosince 1926, Zm II 277/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského jako nalézacího soudu v Mor. Ostravě ze dne 21. května 1926, jímž byl stěžovatel uznán vinným přechinem podle § 14 čís. 5 zákona na ochranu republiky a přestupkem podle § 491 tr. zák. a článku V. zák. ze dne 17. prosince 1862, čís. 8 ř. zák. pro rok 1863, zrušil napadený rozsudek v celém rozsahu jako zmatečný a krajskému soudu v Mor. Ostravě uložil, by věc znovu projednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnosti nelze upříti oprávnění, pokud zmatkem podle § 281 čís. 9 písm. b) tr. ř. napadá výrok, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem § 491 tr. zák. a článku V. zákona ze dne 17. prosince 1862, čís. 8 ř. zák. na rok 1863. Rozsudek první stolice vyslovuje, že tento přestupek, spáchaný, jak rozsudek na jiném místě zjistil, na jaře 1925, není promlčen, poněvadž se obžalovaný v téže době dopustil i přechinu v rozsudkovém výroku pod b) uvedeného, neboť volba presidenta Hindenburga spadá ku dni 26. dubna 1925. Jelikož není zjištěno, že oba delikty, byl spáchané v témže období, spáchané byly současně, a rozsudek neobsahuje projev, který by poukazyval k názoru, že promlčení reálně souběžných deliktů dlužno posuzovati jednotně (názoru to nesprávnému, srovnej rozhodnutí sb. n. s. č. 652), jelikož dále předchozí spáchaní přechinu bylo by pro promlčení později spáchaného přestupku i s hlediska § 531, druhý odstavec písm. c) tr. zák. bez významu, a rozsudek neuvažuje, zda od spáchaní přechinu uplynula do prvního soudcovského úkonu lhůta pro promlčení přestupku určená, jest ona věta rozhodovacích důvodů zřejmě výronem názoru, že promlčení určitého deliktu jest naprosto a pro vždy vyloučeno, jakmile se pachatel v promlčecí lhůtě dopustil znovu trestného činu. Názor ten příčí se správnému výkladu zákona. Podmínkou promlčení jest ovšem, že pachatel nespáchal v čase ku promlčení ustanoveném ani zločinu, ani přechinu, ani přestupku, avšak zákon nenařizuje, že čas ten jest bezvýjimečně počítati od doby, kdy trestný čin byl spáchan (srovnej doslov věty písm. c) druhého s doslovem první věty prvního odstavce § 531 tr. zák.), a zákonnému hledisku, že k zániku vyšetřování a trestu je třeba, by se pachatel polepšil, jest vyhověno též, osvědčil-li se pachatel po určité době, byl počala později, než kdy se dopustil trestného činu, o jehož promlčení jde. Spáchaním nového deliktu nepozbývá pachatel výhody promlčení naprosto a pro vždy. Zpětilost jeho má toliko ten účinek, že dosavadní jeho dobré chování, netrvalo-li již celou

promlčecí dobu, pozbývá významu a že se musí osvědčiti po celou dobu k promlčení určenou, počítajíc od doby, kdy se nového deliktu dopustil (srv. rozhodnutí č. 652 sb. n. s. a rozhodnutí č. 1695 a 3847 sbírky předpřevratové). Tříměsíční lhůta, která podle § 532 tr. zák. platí pro přestupky § 491 tr. zák. vzhledem na trestní sazbu § 493 tr. zák., počínala tedy spácháním přečinu pod písm. b) rozsudku uvedeného, t. j. kolem 26. dubna 1925. Doba ta jest ovšem poněkud neurčitá. Za východisko dalších úvah a počátek lhůty možno považovati 10. srpen 1925, neboť svědek H. zmiňuje se ve své výpovědi ze dne 10. srpna 1925 jak o onom přečinu, tak i o přestupku § 491 tr. zák., takže oba trestné činy byly spáchány nejpozději v den tohoto jeho výsledku. Promlčením pomijí podle první věty § 531 tr. zák. vyšetřování a trest, nebyl-li vinník po příslušnou dobu tuzemským trestním soudem vzat ve vyšetřování pro trestný čin, o jehož promlčení jde. Nestačí ku přerušení promlčení jakýkoliv úkon rázu druhé věty § 531 tr. zák., soudem proti vinníku předsevzatý, nýbrž jest třeba, by předmětem vyšetřování vinníkova byl čin, o jehož promlčení právě jde. Vyšetřovacím úkonem pro přestupek § 491 tr. zák., přesněji pro urážlivý výrok o důstojnickém sboru čsl. ruských legií nebylo, že vyšetřující soudce nařídil dne 30. července 1925 obslání obžalovaného na 6. srpna 1926. Neboť podkladem toho a ostatních současných příkazů soudcovských byly toliko opisy protokolů ze spisů, v nichž není ani nejmenší zmínky o onom výroku obžalovaného, a povšechná žádost obžalobcova o předběžné vyhledávání. Proto není o něm zmínky ani v protokolu o zodpovědném výsledku obžalovaného ze dne 8. srpna 1925. Dne 21. září 1925 žádal ovšem státní zástupce o doplnění předběžného vyhledávání . . . výsledkem svědka B-a o tom, že obžalovaný . . . pronesl závadný výrok o důstojnickém sboru čsl. amády . . . Než k tomuto návrhu nařídil soudce toliko obslání svědků a teprve 1. února 1926 nařídil k dalšímu návrhu obžalobcovu obslání obžalovaného na 3. února 1926 k výsledku, při němž byl sčelen se svědkem B-em, jenž před ním opakoval své údaje o výroku o důstojnickém sboru ruských legií, aniž však obžalovaný podle záznamů o jeho výpovědi na toto svědkovo seznání reagoval. I kdyby v tomto sčelení bylo lze shledati vzetí obžalovaného do vyšetřování pro přestupek, o který jde, byl první soudcovský úkon rázu oné druhé věty pro přestupek ten předsevzat teprve 4. února a, předpokládá-li se, že i tento předmět výsledku byl obžalovanému sdělen v obsílce dne 1. února 1926, do kterýchžto dnů i od onoho nejpozdějšího počátku lhůty tříměsíční promlčecí lhůta dávno uplynula. Nepřikládá-li nalézací soud této skutečnosti významu a vyslovuje-li (z pouhého důvodu, že obžalovaný spáchal i druhý trestný čin), že promlčení přestupku § 491 tr. zák. dáno není, spočívá tento výrok na nesprávném výkladě zákona co do otázky, zda tu jest okolnost, pro kterou skutek se stal beztrestným, a rozsudek jest v této části výroku o vině zmatečným podle §u 281 čís. 9 písm. b) tr. ř. Proto bylo rozsudek prvé stolice v této části výroku o vině a v důsledku toho i výrok o trestu a výroky s tím související zrušiti, aniž třeba zabývati se tím, co stížnost vytýká ještě výroku o přestupku § 491 tr. zák. a článku V. zákona čís. 8 z roku 1863.

Oproti tomu nelze se přidati k obdobné námitce stížnosti, že i přečin podle § 14 čís. 5 zákona na ochranu republiky jest promlčen a i výrok o tomto přečinu zmatečným podle § 281 čís. 9 písm. b) tr. ř. Nehledě k tomu, že stížnost nedbá toho, že přečin ten byl částečně spáchán teprve koncem 26. dubna 1925, a ponechává stranou, jaké důsledky dlužno vzhledem k ustanovení § 531 písm. c) tr. zák. pro promlčení přečinu § 14 čís. 5 zákona v prosinci 1924 spáchaného odvoditi ze spáchaní téhož přečinu v dubnu 1925 a ze spáchaní přestupku § 491 tr. zák. na jaře 1925 — bude-li obžalovaný tímto přestupkem uznán vinným neb alespoň bez právního omylu zjištěno, že se ho dopustil — jest nesprávnou námitka, že promlčecí lhůta přečinu podle § 14 čís. 5 zákona na ochranu republiky činí v tomto případě toliko tři měsíce. Neboť nezáleží na tom, že v této trestní věci bylo podle zásad vyplývajících z §§ 34, 35, 267 tr. zák. použito trestní sazby § 493 tr. zák. Podle § 532 (228) tr. zák. řídí se, aniž na tom záleží, které trestní sazby jest použiti na souhrn několika trestných činů reálně neb ideálně se sbíhajících, doba promlčecí podle největšího trestu, který jest na ten který jednotlivý trestný čin v zákoně stanoven, a okolnost, že použitá trestní sazba § 493 tr. zák. nestanoví vedlejšího trestu na penězích, pro vyměření hlavního trestu nemění na tom, že soud mohl podle poslední věty § 267 tr. zák. (viz poslední odstavec § 35 tr. zák.) vedle hlavního trestu na svobodě, uloženého podle § 493 tr. zák., uložiti pro sbíhající se přečin, stíhaný zákonem na ochranu republiky podle § 29 tohoto zákona, trest peněžitý až do 50.000 Kč. Proto dlužno souhlasiti s názorem nalézacího soudu, že přečin § 14 čís. 5 zákona na ochranu republiky, z něhož jest se obžalovanému ve dvojím směru zodpovídati, promlčen není, jelikož od spáchaní ani prvního skutku, tomuto pojmu podřaděného, do prvního výsledku obžalovaného, přesněji do doby, kdy byl pro přečin ten k výsledku obeslán, rok neuplynul..

Čís. 2577.

Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.).

Násilným činem ve smyslu §u 1 odst. první zákona jest každý čin povahy objektivně násilné, sloužící jako prostředek ku překonání odporu nebo k vynucení rozhodnutí.

§ 15 čís. 3 zákona postihuje na rozdíl od § 9 tr. zákona trestem všeobecné podněcování k trestným činům individuálně neurčitým.

Ve stupnici výrazů: popuzování, podněcování a pobuřování značí pobuřování činnost nejsilnější (nejintenzivnější).

Podněcování k násilně změně demokraticko-republikánské formy Československé republiky ve formu útvaru sovětů (k přiřčení jí ke svazu sovětských republik) jest zločinem § 15 čís. 3, nikoliv jen přečinem § 14 čís. 1 zákona.

(Rozh. ze dne 9. prosince 1926, Zm I 101/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku zemského trest-